

Alternative Storytelling: Successfully Breaking the Rules
Ken Densiger and Jeff Hays
Burlington, MA: Focal Press (an imprint of Elsevier), 2007
www.elsevier.com

فیلمنامه نویسی متفاوت

گسست موفق از قواعد

۲۲۵	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۲۵
۲۲۶	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۲۶
۲۲۷	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۲۷
۲۲۸	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۲۸
۲۲۹	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۲۹

۲۳۰	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۰
۲۳۱	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۱
۲۳۲	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۲
۲۳۳	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۳
۲۳۴	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۴

کِن دِنسیگر و جف راش

۲۳۵	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۵
۲۳۶	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۶
۲۳۷	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۷
۲۳۸	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۸
۲۳۹	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۳۹

ترجمه محمد شهباز

۲۴۰	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۰
۲۴۱	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۱
۲۴۲	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۲
۲۴۳	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۳
۲۴۴	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۴

۲۴۵	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۵
۲۴۶	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۶
۲۴۷	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۷
۲۴۸	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۸
۲۴۹	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۴۹

۲۵۰	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۰
۲۵۱	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۱
۲۵۲	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۲
۲۵۳	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۳
۲۵۴	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۴

۲۵۵	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۵
۲۵۶	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۶
۲۵۷	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۷
۲۵۸	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۸
۲۵۹	فیلمنامه نویسی متفاوت	Ken Densiger and Jeff Hays	۲۵۹

انتشارات هرمس

یادداشت مترجم

فصل ۱۴: شخصیت‌های اصلی و فرعی	۱۷۵
فصل ۱۵: زیرمتن، کنش، و شخصیت	۱۸۵
فصل ۱۶: برتری شخصیت بر کنش: فیلمنامه غیرامریکایی	۱۹۷
فصل ۱۷: ظرافت‌ها و دلالت‌های قالب فیلمنامه	۲۱۱
فصل ۱۸: پویایی و دیگری	۲۲۷
فصل ۱۹: شخصیت، تاریخ، و سیاست	۲۴۳
فصل ۲۰: لحن: ناگزیری کنایه	۲۶۳
فصل ۲۱: دیدگاه دراماتیک / دیدگاه روایتی	۲۸۳
فصل ۲۲: فیلم‌های بلند دیجیتال	۲۹۱
فصل ۲۳: نگارش دیدگاه روایتی	۳۰۷
فصل ۲۴: بازنویسی	۳۱۵
فصل ۲۵: اقتباس از ادبیات معاصر	۳۲۳
فصل ۲۶: فیلمنامه‌نویسی شخصی: حاشیه	۳۳۵
فصل ۲۷: فیلمنامه‌نویسی شخصی: فراتر از حاشیه	۳۴۹
واژه‌نامه	۳۵۹
نمایه	۳۶۱

یادداشت مترجم	هفت
مقدمه	نه
فصل ۱: فراتر از قواعد	۱
فصل ۲: ساختار	۱۳
فصل ۳: نقد قالب سه پرده‌ای احیاگر	۲۵
فصل ۴: ضدساختار	۳۳
فصل ۵: تأمل بیشتر درباره ساختار سه پرده‌ای: چند سال بعد	۴۳
فصل ۶: روایت و ضدروایت: مقایسه دو استیون (آثار استیون اسپیلبرگ و استیون سودربرگ)	۵۳
فصل ۷: کاربرد گونه ۱	۶۹
فصل ۸: کاربرد گونه ۲: ملودرام و فیلم مهیج	۸۷
فصل ۹: نگارش برخلاف گونه	۱۰۷
فصل ۱۰: گونه‌های دیدگاه‌محور	۱۲۷
فصل ۱۱: فیلم غیرخطی	۱۳۹
فصل ۱۲: بازنگری در تقسیم‌بندی شخصیت فعال / منفعل	۱۴۹
فصل ۱۳: گسترش مرزهای همذات‌پنداری با شخصیت	۱۶۱

پراکنش نام کارگردان و سال تولید را افزودیم. در متن اصلی، گاهی به جای نام کارگردان نام فیلمنامه‌نویس آمده است. اینجاست که این کتاب درباره فیلمنامه‌نویسی است. این نکته پندرفتنی می‌نماید. دشواری برگردان نام فیلم‌ها از مشکلات همیشگی ترجمه کتاب‌های سینمایی است. زیرا اسامی فرانسه و انگلیسی فیلم‌ها گاه متفاوت است و گاه یک فیلم چند نام دارد مانند *Enzo Ngou* (بین خودشان باشد؛ دایان کورین، ۱۹۸۳) که عنوان انگلیسی آن *At Etre Eight* است و عنوان فرانسه دیگری هم دارد: *Coup de Poudre*. در ترجمه این کتاب، تلاش بر این

میری دیگر در تاریخ سینما فیلم‌های برشماری را می‌توان ذکر کرد که از این ساختار سرپیچیده‌اند و قواعد آن را زیر پا گذاشته‌اند. شمار این گونه فیلم‌ها در دو سه دهه اخیر رو به فزونی گذاشته است. شاید این رویکرد را بتوان ناشی از تکرار شدن ساختار سه پرده‌ای دانست. کتاب فیلمنامه‌نویسی تفاوت یا همین رویکرد نگارش یافته است. این کتاب، ضمن تأکید بر اهمیت ساختار سه پرده‌ای، راه‌هایی را برای دگرگونی ساختاری رو در روئیمایه‌ای پیشنهاد می‌کند. این راه‌ها و روش‌ها حالت تجربی و تجویزی ندارند.

می‌کند. شخصیت اصلی سیره ابتدایه زن جوانی که این مرد به او

دل می‌بازد مظلومی است و تعجب ندارد که این زن بهتر سخن

بگوید و رفتار مناسب‌تری از شخصیت اصلی کتک زن داشته

باشد. این شخصیت‌ها به نسبت داستان همیشه یک تپش و کشش

می‌بخشد و این مرد طرفه می‌رود این تصادف‌ها یکی دور تا نیست

و در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

در هر دو یک شخصیت‌ها را می‌بینیم. این شخصیت‌ها

فصل ۱

فراتر از قواعد

صنعتگری راضی‌اند، ولی بسیاری خیر. ما هم عقیده نداریم که فیلمنامه‌نویس باید صنعتگر باشد. یکی از اهداف ما در این کتاب پیشنهاد دادن راه‌هایی است که از ساختار فراتر برویم.

سوم، برای اینکه از ساختار فراتر برویم باید همه چیز را درباره آن بدانیم. اگر همه جزئیات این فرایند را ندانیم نمی‌توانیم آن را بازسازی کنیم. در نتیجه، نخست قواعد فیلمنامه‌نویسی را تشریح می‌کنیم تا بتوانیم بعداً آنها را زیر پا بگذاریم.

اینکه که به گرایش‌های ما آگاهی یافتید، می‌توانیم روش ساده‌مان را بیان کنیم. نخست قواعد را شرح می‌دهیم و سپس راه‌هایی پیشنهاد می‌کنیم که آن قواعد را کنار بگذاریم. برای تبیین نکات مورد نظر، از نمونه‌ها و مثال‌های واقعی بهره خواهیم گرفت. هدف نهایی ما این است که بتوانید فیلمنامه‌های بهتری بنویسید. به این منظور، از شکل (فرم)، محتوا، شخصیت، و زبان سخن خواهیم گفت و در عین حال وادارتان خواهیم کرد به جستجوی راهبردهای متفاوتی برآید تا بتوانید در حد امکان بهترین فیلمنامه ممکن را بنویسید. در فیلم وحشی درون (جاناتان دمی، ۱۹۸۴؛ فیلمنامه‌نویس: مکس فرای) ملانی گریفیث به جف دانیلز می‌گوید «می‌شناسمت، ته دلت یاغی هستی». همان‌طور که ملانی گریفیث از ویژگی‌های ظاهری دانیلز فراتر می‌رود و کنه وجود او را می‌بیند، ما هم می‌خواهیم که شما از ساختار فیلمنامه‌نویسی، یعنی از شکل و قالب، فراتر بروید. در این صورت، از آنچه خواهید یافت به شگفت در خواهید آمد.

مکتب‌های فکری متفاوتی وجود دارند که می‌گویند چگونه می‌توان فیلمنامه‌نویس بهتری شد. برخی از اینها بر قواعد تکیه دارند و برخی دیگر بر تجربه‌ورزی تأکید می‌کنند. برخی بر شخصیت متمرکزند و برخی بر پیرنگ. به دلیل همین فراوانی دیدگاه‌های گوناگون، بهتر است در همین آغاز گرایش خودمان را مشخص کنیم.

نخست، به نظر ما فیلمنامه‌نویس داستان‌گویی است که برای فیلم می‌نویسد. البته برخی از فیلمنامه‌نویسان برای چند رسانه می‌نویسند. استیون تسیچ (رهایی) و هرولد پینتر (حکایت مستخدمه) هم برای تئاتر می‌نویسند و هم برای فیلم. دیوید هیئر (لباس بی‌یقه)، ویلیام گلدمن (بوچ کاسیدی و ساندنس کید)، و جان سیلرز (عزیزم، تویی)، همچون بسیاری از افراد در تاریخ کوتاه فیلمنامه‌نویسی، هم رمان می‌نویسند و هم فیلمنامه. منظورمان این است که شای فیلمنامه‌نویس به یک سنت داستان‌گویی گسترده تعلق دارید. اگر از دیگر قالب‌های نویسندگی بگسلید یا فیلمنامه‌نویسی را قالب هنری متمایزی بدانید، در واقع خودتان را از جامعه فرهنگی گسترده‌ای جدا کرده‌اید که هرچند انواع گوناگون نویسندگی در آن یافت می‌شود ولی همانندی‌های آنها بیش از چیزی است که تصور می‌کنید.

دوم، استحکام فیلمنامه فقط به ساختار محدود نمی‌شود. فیلمنامه‌نویس را اغلب صنعتگر - شبیه به نقشه‌کش در معماری - می‌دانند. البته هستند فیلمنامه‌نویسانی که به